

Vadlīnijas citu personu līnijveida inženierbūvju būvniecībai AS "Latvijas valsts meži" apsaimniekošanā esošajās zemēs.

Ievads.

Palielinoties investoru interesei ieguldīt atjaunīgās elektroenerģijas ražošanā Latvijā, kas vienlaikus atbalsta Latvijas klimatneitralitātes mērķus un valsts energoneatkarību, AS "Latvijas valsts meži" (LVM) no trešajām personām saņem arvien jaunus pieteikumus **elektronisko sakaru un elektropārvades līniju (gan pazemes, gan virszemes), autoceļu, pagaidu ceļu un citu līnijveida inženierbūvju būvniecībai LVM zemēs.**

Līnijveida objekta trasei mežā (atbilstoši [Meža likumā](#) noteiktajai meža definīcijai), jāveic atmežošana, kas samazina mežsaimniecībai izmantojamās zemes platību. **Vērtējot novietojuma alternatīvas, jāizvēlas tāda, kurai pēc iespējas mazāka atmežojamā platība un nākotnē izvēlētais risinājums neradītu nozīmīgus apgrūtinājumus LVM mežsaimniecības darbiem,** pirmkārt jau - mežizstrādei, kā arī koksnes un zemes dziļu produktu transportēšanai, zemes dziļu ieguvei, meža infrastruktūras uzturēšanai un būvniecībai.

Vadlīnijas sagatavotas, lai uzņēmumā nodrošinātu vienotu pieeju līnijveida inženierbūvju novietojuma vērtēšanai un tehnisko noteikumu sagatavošanai.

A. Elektronisko sakaru un elektropārvades līnijas

Atmežojamās trases platums un ekspluatācijas aizsargjoslas platums, kurā pēc izbūves visām personām jāievēro Aizsargjoslu likumā noteiktie apgrūtinājumi, ir:

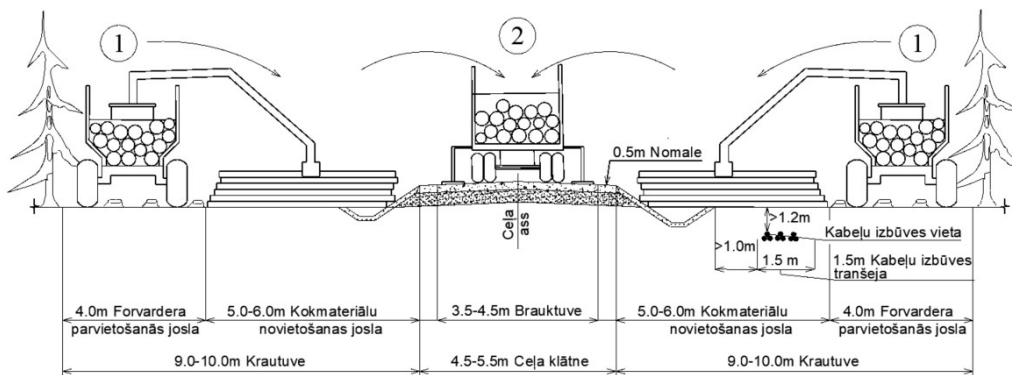
- elektropārvades pazemes kabeļiem: trase un ekspluatācijas aizsargjosla - 3 m (1.5 m uz katru pusi);
- sakaru pazemes kabeļiem: aizsargjosla - 2 m (1 m uz katru pusi);
- gaisvadu elektropārvades līnijām atkarībā no līnijas nominālā sprieguma:
  - a) līdz 1 kV trase - 5 m (2.5 m no līnijas ass uz katru pusi), ekspluatācijas aizsargjosla - 13 m (6.5 m no līnijas ass uz katru pusi);
  - b) no 10-20 kV trase - 13 m (6.5 m no līnijas ass uz katru pusi), ekspluatācijas aizsargjosla - 60 m (30 m no līnija ass uz katru pusi);
  - c) 110 kV trase - 26 m (13 m no līnijas ass uz katru pusi), ekspluatācijas aizsargjosla -70 m (35 m no līnijas ass uz katru pusi);
  - d) 330 kV trase - 54 m (27 m no līnijas ass uz katru pusi), ekspluatācijas aizsargjosla - 80 m (40 mm no līnijas ass uz katru pusi),
- gaisvadu elektronisko sakaru līnijām ekspluatācijas aizsargjosla - 5 m (2.5 m uz katru pusi).

Vispārīgie norādījumi novietojuma vērtēšanai un tehnisko noteikumu sagatavošanai:

1. **Priekšroka** dodama sakaru un elektropārvades **pazemes kabeļu** būvniecībai, jo to izbūvei nepieciešama būtiski mazāka atmežojamā platība (ja izbūvē mežā) un darbu veikšana tā tuvumā daudz drošāka.
2. **Pazemes kabeļus,** cik iespējams, plāno **gar esošiem LVM un citu valdītāju līnijveida objektiem** - autoceļiem, grāvjiem u.c., trases platumam nepārsniedzot

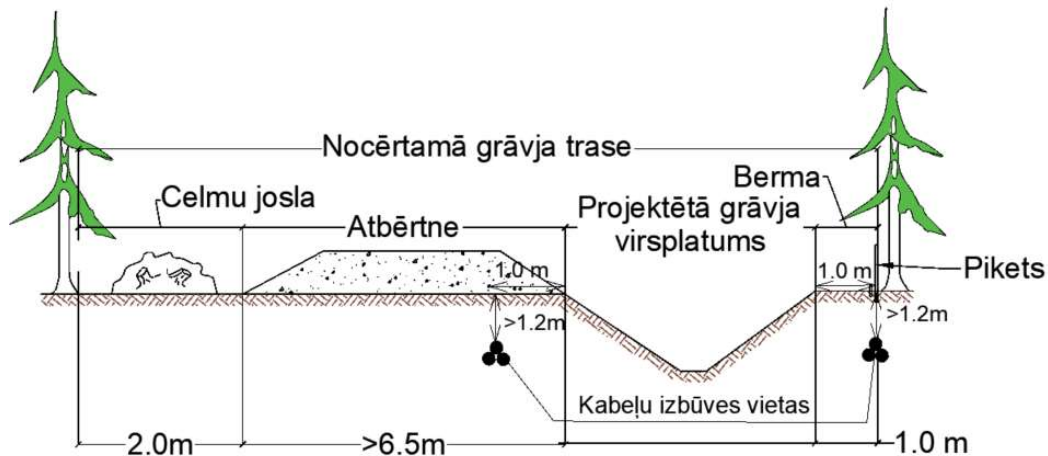
4.5 m. Pazemes kabeļu izbūve iespējama zem LVM meža autoceļiem bez maksimālā trases platuma, ievērojot to, ka kabeļu izbūve nedrīkst pasliktināt meža autoceļa nestspēju (saglabā esošos ceļa konstrukcijas slāņus, lai varētu nodrošināt ceļu ekspluatāciju un uzturēšanu.

3. Izvērtē ieceres atbilstību normatīvo aktu prasībām un sertifikācijas standarta prasībām LVM reģionā.
4. **Gar LVM autoceļiem** elektropārvades pazemes kabeļus un sakaru pazemes kabeļus izbūvē 1.0 m attālumā no ceļa ūdens novades sistēmas ārējās malas (grāvja krots) un vismaz 1.2 m dziļumā (mērot no augšējā kabeļa) vai dziļāk, atbilstoši ģeoloģiskās izpētes rezultātiem (skat. attēlu) ar nosacījumiem, ka:
  - 4.1. Kabeļu izbūves dziļumam jābūt tādā, lai netiktu ierobežota kokmateriālu krautuvju izvietošana un pārvietošanās ar mežizstrādes un citu meža apsaimniekošanas tehniku virs kabeļiem jebkurā trases vietā. Ņemt vērā, ka mežizstrādes tehnika ir ar lielu svaru (piem. forvarders ar kravu pārsniedz 34 t svaru) un veic kustību pa vienu vietu vairākkārt, pie dažādiem grunts apstākļiem radot rīses līdz 1.2m dziļumam. Kabeļa izbūves dziļums var būt mainīgs pie dažādiem grunts un nokrišņu ietekmes apstākļiem. Kabeļu aizsardzību var risināt ar noturīgāku grunts materiālu pielietošanu (piem. tranšeju aizpildot ar smiltis maisījumu);
  - 4.2. ja no kabeļa īpašnieka tiek izvirzīti nosacījumi LVM meža infrastruktūras objektu būvniecībai, tad izmaksas, kas radušās nosacījumu izpildīšanai, sedz kabeļa īpašnieks;
  - 4.3. netiek ierobežota kabeļa šķērsošana LVM koksnes produktu un zemes dziļu produktu transportēšanai un iespējama koksnes produktu novietošana kabeļa trases robežās;
  - 4.4. lai optimizētu kopējo elektropārvades pazemes kabeļu novietojumu iespējami šaurā zemes joslā, kabeļa īpašnieks uzņemas pienākumu piekrist jaunu kabeļu novietošanai esošā kabeļa aizsargjoslā (arī citu personu īpašumā esošu kabeļu), saistībā ar citu projektu realizāciju, nepārsniedzot kopējo kabeļu trases platumu 4.5 m.

5. Atsevišķos LVM autoceļu posmos pieļaujamas atkāpes no 4.punkta izbūves norādījumiem, ja:
  - 5.1. izvērtējot LVM meža autoceļa zemes nodalījuma joslas parametrus un vietas apstākļus, lietderīgāks ir cits risinājums, vai

- 5.2. īpaši aizsargājamās dabas teritorijās par dabas aizsardzību atbildīgās valsts institūcijas izsniegti noteikumi nosaka atšķirīgas prasības.
6. Ja citam īpašniekam piederoša autoceļa būve atrodas uz LVM zemes, pazemes kabeļa izbūve autoceļā pieļaujama ar nosacījumu, ka tās tehniskie parametri nodrošina LVM koksnes un zemes dziļu produktu transportēšanu pa to un tam piekrīt būves īpašnieks.
7. Ja plānotā kabeļu ieguldīšana nav iespējama, ievērojot 2. un 4. punkta nosacījumus, tad:
- 7.1. Tiek pielietotas sprieguma pārveides stacijas;
- 7.2. Tiek pielietoti citi tehniski risinājumi, ja alternatīvas atbilstoši šim Vadlīnijām rada risku energopārvades drošībai.
8. **Līnijveida inženierbūvju būvniecība mežā, tajā skaitā gar dabiskām brauktuvēm un kvartālstīgām tiek projektēta** ārpus dabiskām brauktuvēm un kvartālstīgām (izņemot šķērsojuma vietas) 1.0m attālumā no malas, iespējami šaurākā trasē, vismaz 1.2 m dziļumā (mērot no augšējā kabeļa), atbilstoši ģeoloģiskās izpētes rezultātiem, papildus ievērojot sekojošo:
- 8.1. īpaši aizsargājamās dabas teritorijās pieļaujamas atkāpes, ja par dabas aizsardzību atbildīgās valsts institūcijas izsniegti noteikumi nosaka atšķirīgas prasības;
- 8.2. ja no kabeļa īpašnieka tiek izvirzīti nosacījumi LVM meža infrastruktūras objektu būvniecībai, tad izmaksas, kas radušās nosacījumu izpildīšanai, sedz kabeļa īpašnieks;
- 8.3. netiek apgrūtināta meža apsaimniekošana un nodrošināta droša šķērsošana ar mežizstrādes un citu meža apsaimniekošanas tehniku virs kabeļiem jebkurā trases vietā.
9. Pazemes kabeļus izbūvē vismaz 1.5 m attālumā no LVM zemes dziļu ieguves (arī plānotām) teritorijas ārējās robežas.
10. Pazemes kabeļa šķērsojumos ar LVM autoceļu, dabisku brauktuvi, kvartālstīgu vai meliorācijas sistēmas grāvi jāievēro sekojošais:
- 10.1. autoceļu šķērsojumos pazemes kabeli izbūvē aizsargcaurulē ar caurdures tehnoloģiju vismaz 1.2 m dziļumā 15 m attālumā uz katru pusi no esošās ceļa ass vai līdz kabeļa pagrieziena vietai, ja tālāk tā novietojums virzās gar autoceļu;
- 10.2. 10.1 apakšpunktā norādītais attiecībā uz kabeļu izbūves dziļumu uzskatāmas par minimālajām prasībām, atbilstoši vietas apstākļiem, kabeļa izbūves dziļums plānojams tā, ka tehniskie parametri nodrošina LVM koksnes un zemes dziļu produktu pievešanu un transportēšanu pār tiem.
11. Elektronisko sakaru līnijas vai elektropārvades līnijām, šķērsojot virszemes ūdensobjektus, izvēlas risinājumu, kas neaprobežo LVM mežsaimniecisko darbu veikšanu.
12. **Gar meliorācijas sistēmas grāvjiem** pazemes kabeļus izbūvē atbērtņē vai bermas pusē 1.0m attālumā no grāvja malas un vismaz 1.2 m dziļumā (mērot no augšējā kabeļa) vai dziļāk, atbilstoši ģeoloģiskās izpētes rezultātiem (skat. attēlu).

B. Autoceļi un pagaidu ceļi

13. Autoceļu projektēšana un būvniecība veicama atbilstoši Meža infrastruktūras projektēšanas tehniskajiem noteikumiem un Meža autoceļu būvdarbu specifikācijām (pieejami: <https://www.lvm.lv/biznesa-partneriem/profesionaliem/infrastruktura/noteikumi-un-specifikacijas/meza-autocelu-buvnieciba-parbuve-un-uzturesana>) ar nosacījumu, ka tehniskie parametri nodrošina:
  - 13.1. Vēja turbīnu detaļu (lāpstiņu vai spārnu, u.c.) transportēšanu;
  - 13.2. LVM koksnes produktu un zemes dziļu produktu transportēšanu.
14. Pagaidu ceļš uzskatāma kā pagaidu būve Vispārīgo būvnoteikumu izpratnē un papildus 13. un 14. punktu nosacījumiem, to izbūvei, cik tas iespējams, izmanto:
  - 14.1. Izcirtumu un jaunaudzis līdz 2 m augstumam prognozētajā transportēšanas laikā;
  - 14.2. Lauksaimniecībā izmantojamo zemi, krūmājus, purvus, t.sk. derīgo izrakteņu vietas, skaņojot to ar attiecīgu atradnes nomnieku;
  - 14.3. Atvērumus mežā.
15. Pagaidu būvei (pagaidu ceļam) jābūt norādītai kā galvenās būves, piemēram, vēja turbīnu vai saules paneļu parka, būvprojekta sastāvdaļai (tā nedrīkst būt attēlota atsevišķā projektā bez patstāvīgā objekta) ar attiecīgu norādi, kas nepārprotami ļauj identificēt, ka tā tiks nojaukta pirms objekta nodošanas ekspluatācijā.
16. Vērtējot atsevišķus gadījumus, LVM tehniskajos noteikumos var izvirzīt nosacījumu, ka sākotnēji plānotās pagaidu būves projektējamas kā patstāvīgas būves.
17. Par pagaidu būves (pagaidu ceļa) nojaukšanu un atmežotās teritorijas atgriešanu mežsaimnieciskai ražošanai atbildīgs šīs būves pieprasītājs. Meža ieaudzēšanu veic LVM.

C. Grāvji

18. Citu personu grāvju izbūvi vērtē atbilstoši LVM Meža infrastruktūras objektu projektēšanas tehniskajiem noteikumiem (pieejami: [Latvijas valsts meži - Meža infrastruktūras objektu projektēšanas tehniskie noteikumi](#))